

Koninklijke onderscheiding voor Geoske Sanders

Ter gelegenheid van haar 100-jarig bestaan was de afdeling Wageningen en Omstreken op 17 april gastvrouw van de landelijke vertegenwoordigende vergadering van de KNNV. De vergadering had een verrassende ontknoping. Omstreeks 4 uur kwam geheel onverwacht de loco-burgemeester van Ede, compleet met ambtsketting, de vergadering binnengelopen. Uiteraard nam hij direct het woord, en na enkele vriendelijke woorden over de KNNV, werd Geoske Sanders gevraagd om naar voren te komen. Wat velen al jaren hadden verwacht, gebeurde: Geoske werd uit naam van de koningin benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. De voorbereidingen tot de benoeming waren kennelijk goed geheim gebleven want Geoske toonde zich buitengewoon verbaasd.

Je wordt niet zomaar Ridder, je moet buitengewone prestaties geleverd hebben op maatschappelijk, bestuurlijk, cultureel of wetenschappelijk gebied. Voor Geoske Sanders geldt dat ze op al die gebieden heeft geëxcelleerd.

Binnen de KNNV is natuurlijk goed bekend dat ze diverse bestuurlijke functies, zowel landelijk als regionaal, heeft vervuld. Maar haar hart ging en gaat uit naar de praktijk van de veldbiologie. Op dat terrein liggen misschien wel haar belangrijkste verdiensten. Samen met Gerrit Bax en anderen heeft zij initiatieven genomen tot de zogenaamde brede inventarisaties van natuurgebieden rond Wageningen. Die inventarisaties zijn belangrijk voor het vaststellen van natuurwaarden van een gebied, en als de inventarisaties periodiek herhaald worden dan kan je een indruk krijgen of een gebied wat betreft natuurwaarden er op voor- of achteruit gaat. Die inventarisaties zijn door hun omvang en betrokkenheid van deskundige KNNV-leden nauwelijks of niet betaalbaar voor instanties als gemeenten, Natuurmonumenten of Staatsbosbeheer. Die instanties zijn dan ook bijzonder ingenomen met het werk van de KNNV dat, mede door toedoen van Geoske, betrouwbaarheid en kwaliteit als kenmerk heeft. Van groot belang is dat de inventarisatie-rapporten voorzien worden van aanbevelingen voor beheer van natuurgebieden. In dit opzicht hebben de inventarisaties opvallende gevolgen gehad, waarvan de inrichting van het Renkumse Beekdal, het beheer van Vlinderdas en de Bennekomse Meent en Hooilanden wellicht de bekendsten zijn. Hier bleek onderzoek naar natuurwaarden samen te gaan met maatschappelijk betrokkenheid en dat leidde tot bijzondere resultaten.

Natuurwaarden vaststellen is niet eenvoudig, maar juist deze moeilijke problematiek ging Geoske niet uit de weg. Samen met Chris van de Bund, de oprichter van de Faunawerkgroep van Vrienden van de Hoge Veluwe, heeft Geoske een systeem uitgewerkt om de kwaliteit van de stuifzand- en heidegebieden op de Veluwe te beoordelen aan de hand van het voorkomen van kenmerkende faunasoorten, de zo genaamde 'toetssoorten'. Dit werk is van onschatbare waarde en een voorbeeld van de zorgvuldigheid waarmee ze haar natuurstudies verricht. Overigens is hiermee lang niet alles gezegd over haar werk op de Hoge Veluwe. We noemen hier maar een paar aspecten: de begeleiding van het korhoenderproject, de jaarlijkse telling van territoria van nachtzwaluwen, het beheer van de "vogeldatabase" van de Hoge Veluwe, het is te veel om hier op te noemen.

Ook op het grensvlak van overheidsbeleid en natuurstudie heeft Geoske een stempel gedrukt. Jarenlang is zij bestuurslid geweest van de Stichting Milieuwerkgroepen Ede. In die hoedanigheid heeft zij talrijke commentaren geleverd op bestemmingsplannen voor het buitengebied van Ede. Die commentaren waren waardevol door haar grote kennis van de natuur in het Edese buitengebied en waar nodig verrichtte zij aanvullende studies ter onderbouwing van haar inzichten. Zo heeft ze bijvoorbeeld een belangrijke bijdrage geleverd aan plannen voor de inrichting van het recreatie gebied in de "Groene Grens" tussen Ede en Veenedaal. Ook voor haar semi-bestuurlijke werk geldt: ze deed te veel om hier op te noemen.

De maatschappelijke waarden van de activiteiten van Geoske mogen misschien zo al voldoende belicht zijn, toch moet nog minstens één aspect worden vermeld.

Voor de KNNV heeft zij talrijke excursies georganiseerd. Daarmee leverde ze een belangrijke bijdrage aan de popularisering van het veldbiologische werk, immers door die excursies werden natuurliefhebbers van alle niveau's uiterst deskundig rondgeleid in de schitterende natuur rond Ede.

Geoske Sanders geridderd door loco-burgemeester Simon van de Pol (foto: Bart Heijne).

Juist door haar brede kennis van vogels en planten, maar vooral ook van insecten zoals vlinders, libellen en sprinkhanen kon ze een breed publiek aanspreken.

Bij dit alles zou je haast vergeten dat ze na haar promotie aan de universiteit in Leiden, tot haar pensionering fulltime werkzaam was als organisch chemicus aan de universiteit van Wageningen. Ze lijkt wel haast iemand met twee overvolle levens: één als veldbioloog en één als onderzoeker/docent in de organische chemie.

Bij zoveel succesvolle activiteiten past grote waardering en respect, de koninklijke onderscheiding is daar een uitdrukking van. De KNNV afdeling Wageningen en omstreken kan trots zijn op Geoske, zij was al erelid van de afdeling, maar vanaf nu is zij tevens Ridder in de Orde van Oranje Nassau!
Hartelijk gefeliciteerd Ridder Geoske!